

NYHEDSBREV

Februar 2003

8. årgang

Nr. 1

FORSALGET ER SNART SLUT!

28. februar er sidste chance for at købe "Hvad Haanden former er Aandens Spor" til 140 kr. i stedet for de 200, den vil koste ved udgivelsen i april.

Har du bestilt og betalt dit eller dine eksemplarer? Hvis ikke vil jeg opfordre dig til at kontakte mig. 1. marts om morgenen gør vi op, hvem der har bestilt og betalt.

Vi håber, at rigtig mange af vore medlemmer har lyst til at eje bogen eller vil støtte udgivelsen ved at købe den i forsalg. Måske har nogen lyst til at benytte den som gave. Det bliver en præsentabel sådan.

Se folderen, som var med sidste Nyhedsbrev eller se anmeldelsen på side 2 i dette Nyhedsbrev.

**Bestil bogen ved J. J. Kjær Rasmussen, Kirsebærhaven 39,
6430 Nordborg, tlf. 74 45 06 27, E-mail: bonne@post9.tele.dk.
Betalt til mig eller på laugets konto: Sydbank 8011 1046480**

**LØRDAG-SØNDAG DEN 5.-6. APRIL 2003 KL. 14.00 –
17.00**

ER FØRSTE GANG, VI HOLDER LØRDAGSÅBENT I ÅR.

Det bliver samtidig sidste lørdag i et helt år, hvor Tilia er at finde på Lindeværftet. I ugen efter læses den på en blokvogn fra Rødekro og køres til Gottorp Slot.

Her skal den være udstillet i stedet for Nydambåden, der i et år befinder sig på Nationalmuseet i København i forbindelse med særudstillingen: "Nydambåden og Sejrens Triumf".

Læs mere om arrangementet på side 4.

På side 3 er der en oversigt over planlagte aktiviteter i 2003

Anmeldelse af Knud Vagn Valbjørns nye bog

Hvad Haanden former er Aandens Spor

Hjortspringbåden rekonstrueres.

Fra den kendte fædrelandssang "Hvor smiler fagert den danske kyst" har forfatteren valgt en titel og en indledning der kan synges! Og samtidig giver netop denne sang mange henvisninger til sejlads og til det land og den kyst, der (måske?) dengang for 2350 år siden blev forsvaret mod fjendtlig indtrængen. Et godt valg til en bog om Hjortspringbådens genfødsel.

Valbjørn er historisk interesseret, kyndig og engageret, og det mærker man på sproget mange steder i teksten.

Bogens disposition giver sig selv. Der er grundlæggende tale om en kronologisk redegørelse for tilblivelsen af Hjortspringbådens Laug med vedtægter, organisering og prioritering af arbejdsparametre. Dernæst finansiering, udarbejdelse af konstruktionsgrundlag, fremskaffelse af træ samt planlægning og gennemførelse af byggefasen.

Søsætningen og første afprøvning af den færdige båd i 1999 er kulminationen på mange års byggeaktivitet på landjorden af et team af laugsmedlemmer, der var meget forskellige med hensyn til baggrund, interesser, talenter og ambitioner. Og pludselig drejer det sig nu om noget helt andet, nemlig at sejle, afprøve bådens egenskaber og vedligeholde - unægtelig en hurtig omstilling.

Allerede fra laugets oprettelse i 1991 blev det besluttet, at medlemmernes arbejdsindsats skulle registreres, resultaterne beskrives og dokumenteres både i ord og billeder og gøres tilgængelige for alle medlemmer. *"Denne indstilling er meget vigtig i og med, at en færdig båd uden dokumentation blot er en båd og ikke et stykke videnskabeligt arbejde, hvorfra nye erkendelser kunne drages. Uden dokumentation ville en stor del af det investerede arbejde og de investerede midler være spildte"*.

Dette udsagn fra bogen danner udgangspunkt for en omtale af projektets mange faser i form af resuméer eller uddrag af et stort arkiv af detaljerede rapporter og beskrivelser, der løbende er blevet holdt ajour.

Teksten veksler mellem beskrivende afsnit, hvor man virkelig fornemmer arbejdets og problemernes omfang, og mere nøgterne og saglige beskrivelser af tekniske forhold, der måske ikke lige er for enhver læser. Det fremgår, at man på flere områder har draget nytte af den mest moderne teknologi, og forfatteren, der selv er civilingeniør, bestræber sig meget på at gøre stoffet tilgængeligt for alle.

Med hensyn til bygningen af båden nævnes det, at selv om man så vidt muligt har anvendt samme værktøjer som i jernalderen, så har man alligevel indimellem måttet tilpasse metoder og fremgangsmåder til den foreliggende opgave, nemlig at bygge en **kopi** af den fundne båd. I modsætning hertil har de oprindelige bådebyggere i vid udstrækning kunnet bygge båden efter dimensionerne på det træ, der var til rådighed.

Anmelderens konklusion må være, at **"Hvad Haanden former er Aandens Spor"** på overbevisende måde opfylder sit formål. Med dens behandling af alle de forskellige aspekter af rekonstruktionen af Hjortspringbåden udgør den en sammenfattende dokumentation både over for laugets medlemmer og offentligheden.

Ole Møller-Olsen. Januar 2003

Kalender 2003.

Mandag den 3. marts kl. 19.

Medlemsmøde i Lindeværftet

Lørdag-søndag den 5.-6. april kl. 14. – 17.

Festlighed med åbent for medlemmer og gæster.

Lørdag-søndag den 5.-6. april kl. 14. – 17.

Festlighed med åbent for medlemmer og gæster.

Mandag den 7. april kl. 19.

Medlemsmøde i Lindeværftet

Mandag den 7. april ca. kl. 9.

Nydambåden passerer den dansk-tyske grænse på vej mod Nationalmuseet i København.

Fredag den 11. april.

Tilia læsses på blokvogn og transporteres til Gottorp Slot.

Mandag den 5. maj kl. 19.

Medlemsmøde i Lindeværftet

Fredag den 9. maj.

Åbning af udstillingen "Nydambåden og Sejrens Triumf" på Nationalmuseet.

Søndag den 18. maj.

Sejlads med Tilia på søen ved Gottorp Slot iført jernalderdragter. Nærmere om fælles kørsel, Klokkelæt m. m. senere til de, der tilmelder sig. Husk tilmelding!

Lørdag den ?. juni.

Tur for interesserede fra Hjortspringbådens Laug og Nydambådens Laug til udstillingen "Nydambåden og Sejrens Triumf". Nærmere oplysning og tilmelding senere.

Mandag den 1. september kl. 19.

Medlemsmøde i Lindeværftet

Søndag den 14. september.

Turistforeningen, Nordborg Slots Efterskole og Hjortspringbådens Laug arrangerer "En søndag ved søen" på slotsgrunden.

Mandag den 6. oktober kl. 19.

Medlemsmøde i Lindeværftet

Mandag den 3. november kl. 19.

Medlemsmøde i Lindeværftet

Lørdage i perioden 1. april til 1. oktober.

Åbent for publikum kl. 14.-17. Vagtplan udarbejdes. Udsendes for april og maj til vagterne sammen med dette Nyhedsbrev.

Tirsdage hele året.

Åbent for publikum kl. 18.30-20.30. Der arbejdes i værftet – for tiden med prøvestykkerne til Nydambåden.

J. J. Kjær Rasmussen

Lørdag-søndag den 5.-6. april 2003 kl. 14.00 – 17.00

er første gang, vi holder lørdagsåbent i år.

Det bliver samtidig sidste lørdag i et helt år, hvor Tilia er at finde på Lindeværftet. I ugen efter læses den på en blokvogn fra Røde Kro og køres til Gottorp Slot.

Her skal den være udstillet i stedet for Nydambåden, der i et år befinder sig på Nationalmuseet i København i forbindelse med særudstillingen: "Nydambåden og Sejrens Triumf".

5.-6. april

benytter vi åbningstiden til at tage afsked med Tilia og giver alle medlemmer og gæster tid til at betragte båden på nært hold endnu en gang. Der bliver mulighed for at købe lidt spiseligt og drikkeligt, det sidste både varmt og koldt.

5.-6. april

ser vi, hvor langt Nydambådens Laug er kommet med prøvestykkerne til Nydambåden. Der vil blive arbejdet både i træværkstedet og i smedjen.

5.-6. april

er bogen "Hvad Haanden former er Aandens Spor" klar til salg. Vi holder en lille udgivelseshøjtidelighed lørdag klokken 14.30, og bogen signeres fra klokken 14.30 til 16.30 både lørdag og søndag. Bøger købt i forsalget udleveres. Se anmeldelsen på side 2 i dette Nyhedsbrev.

5.-6. april

præsenterer vi vort nye bådprojekt, en skindbåd fra bronzealderen (se Nyhedsbrev nr. 4 2002), med udgangspunkt i en ristning i et sværd fra 1600 f. Kr. Arbejdet med denne båd igangsættes i denne weekend.

5. -6. april

præsenteres vores nye video med dansk, engelsk og tysk tekst. Filmen er på ca. 23 minutter.

J. J. Kjær Rasmussen

Om vagtplaner 2003.

Vi holder ikke åbent i Påsken i år, så bortset fra lørdag er der lukket.

Lørdagsåbent: Fordeling af vagterne er ved at ske, og vagter i april-maj kan forvente at få besked sammen med dette Nyhedsbrev om hvem, der skal have vagterne på de forskellige lørdage. Det giver mulighed for at lave aftale med den, man skal arbejde sammen med og at aftale bytninger, hvis det skulle blive nødvendigt.. Besked til mig om bytninger er nødvendigt.

J. J. Kjær Rasmussen.

GENERALFORSAMLING

Generalforsamlingen for 2003 blev afholdt d. 3/2 i Lindeværftet. Der var mødt ca. 25 medlemmer frem. H.P. Rasmussen blev valgt som dirigent.

Formandens beretning blev fremlagt og godkendt (se efterfølgende).

Regnskabet blev fremlagt og godkendt.

Jørgen Jessen, Jørn Anders Jørgensen og Leif Stig Andersen blev genvalgt til bestyrelsen. Chresten Møller var på valg som suppleant og ønskede ikke genvalg. Den anden suppleant Reinhold Joppich er ikke længere medlem af lauet. Derfor skulle der vælges 2 nye suppleanter. Jens Peter Østergaard blev valgt som 1. suppleant og C.B. Hansen som 2. suppleant. Jens Herborg fortsætter som revisor.

Budgettet blev vedtaget og kontingentet for 2003 blev uændret 100 kr.

Formandens beretning for året 2002.

Medlemspleje

Året 2002 gik godt med forbløffende mange aktiviteter.

Ved udgangen af 2002 var vi 195 medlemmer, en fremgang på 18 %.

Der blev udsendt 4 indholdsrigge medlemsbreve, og der blev afholdt 7 medlemsmøder.

Sejlture:

Vi sejlede to ture, den første 25. maj til Stolbro og tilbage, en meget vellykket medlemstur, omend den var hård på udturen, og et arrangement (En søndag på søen), også meget vellykket, ikke mindst fordi vi fik nye laugsmedlemmer.

Udflugter:

Sammen med Nydambådens Laug arrangeredes to udflugter. Den 15. Marts tog vi en bustur til Nationalmuseets afdelinger i Roskilde, hvor vi også så Vikingskibsmuseet.

Den 8. november gik turen til Nationalmuseets konserveringsafdeling i Brede.

Fodture:

15. maj gik vi en tur langs Stolbro bæk.

Arrangementer:

25. august havde vi en smededag på Lindeværftet, hvor Åge Frederiksen fra Næstved demonstrerede smedning, bl. a. af klinknagler.

5. oktober havde vi indvielsen af smedjen, hvor alle, der havde bidraget til dens indretning fra nær og fjern, deltog. Her hørte vi FDF orkesteret spille H. P. Rasmussens kanta-te.

Året sluttede som sædvanlig med "gule ærter" mm.

Ja, et imponerende aktivitetsniveau har 2002 haft.

Tilia

Hun har i sin levetid været søsat 13 gange, hun har været i vandet i 281 timer, deraf har hun sejlet de 73. I alt er blevet tilbagelagt 300 sømil.

Revnerne i sideplankerne er blevet dækket med påsyede lister. Hun smøres en gang årligt med tjære udvendigt samt indvendigt op til bundbrædderne, medens resten bliver møttet med linolie.

Lindeværftet

Vi anskaffede os en selvkørende motorplæneklipper, der nu har fået sit eget skur ved bygningens nordøstlige hjørne.

Montrerne står nu helt færdige med deres planlagte indhold. Planchevæggen i bådrummets sydlige ende er blevet færdig.

Finansiering

Vi fik 30.000 kr. fra Fabrikant Mads Clausens Fond og 10.000 kr. fra Nordborg Kommunes Kampagnefond.

Egenindtægterne beløb sig til 42.000 kr. I alt havde vi besøg af 900 gæster. Der blev solgt 26 bøger. 2. Oplag af "Jernalderbogen på 300 stk. er blevet trykt.

Forsikringsselskabet Tryg skænkede os 25 redningsveste.

Dokumentation

CD arkivering af fotos er fortsat i gang, noget hæmmet af, at der er brugt megen tid på at finde fotos til vor nye bog.

Manuskriptet til denne bog, der kaldes Hjortspringbogen og har titlen "Hvad Haanden former er Aandens Spor", er nu skrevet færdigt. Den forventes at udkomme i april 2003.

Der blev fremstillet en brochure, der opfordrer folk til at abonnere på bogen inden 28. februar 2003. Så får man den billigere. Brochuren er sendt til laugets medlemmer, til Nydamselskabets medlemmer, til medlemmerne af Historisk Samfund, til indbyggerne i Holm sogn samt til forskellige venner og bekendte. Der er skrevet en artikel til "e' Svenstruppe", hvor beboerne i Svenstrup Sogn også tilbydes subskription.

Ved årsskiftet var der indløbet 105 bestillinger.

Vi har nu købt Internet-domænet hjortspring.dk, så vor hjemmeside kan nu nås på følgende adresser:

<http://www.hjortspring.dk>

<http://hjortspring.dk> og det gamle:

<http://home6.inet.tele.dk/hjortspr>

Bogen "The Hjortspring Boat" i serien "Ships and Boats of the North", hvor vi skrev det meste af kapitel 3 om fremstilling af kopien, er endnu ikke udkommet. Man siger, at den kommer til maj 2003.

Nydambåden

Projektet er nu i god gænge. Det er sandsynligt, at man når at blive færdig med midterstykket til maj 2003, hvor det skal udstilles på Nationalmuseet i København. Derimod bliver stævnestykket næppe færdigt. Der er efterhånden dukket en del nye Nydammedlemmer op. Nogle af disse har også meldt sig ind i Hjortspringbådens Laug.

Udstilling af Tilia uden for huset

Der var i forbindelse med en stor jernalderudstilling på Nationalmuseet nogen snak om, at Tilia skulle udstilles i forhallen der. Det løb ud i sandet, men man foreslog, at vi

skulle udstille Tilia i Nydamhallen på Gottorp Slot i stedet for Nydambåden, der skal til København. I november underskrev vi en kontrakt for udstilling af Tilia på Gottorp Slot i Slesvig.

Hun skal af sted lige før påske i 2003, og den bliver dernede indtil april 2004. Forskellige tiltag vedrørende udstillingen i form af udlån af kopier af funddele, litteratur, video mm er i gang. Ligeledes er Tilia under klargøring. Endelig aftale vedrørende sejlads omkring Slesvig er ikke truffet.

Nyt projekt på Lindeværftet

Der er blevet besluttet at fremstille en båd i læder og raftet som et gæt på Bronzealderens både. En foreløbig skitse over denne båds dimensioner er fremstillet, og grundlaget for projektet er skrevet. Udgangspunktet for denne hypotetiske båd er en bronzeristning på et sværd fra 1600 f. Kr., Rørbysværdet..

Afslutning

Endnu et år er gået med et tilfredsstillende resultat. Lauget er stadig meget vitalt.

Knud V. Valbjørn

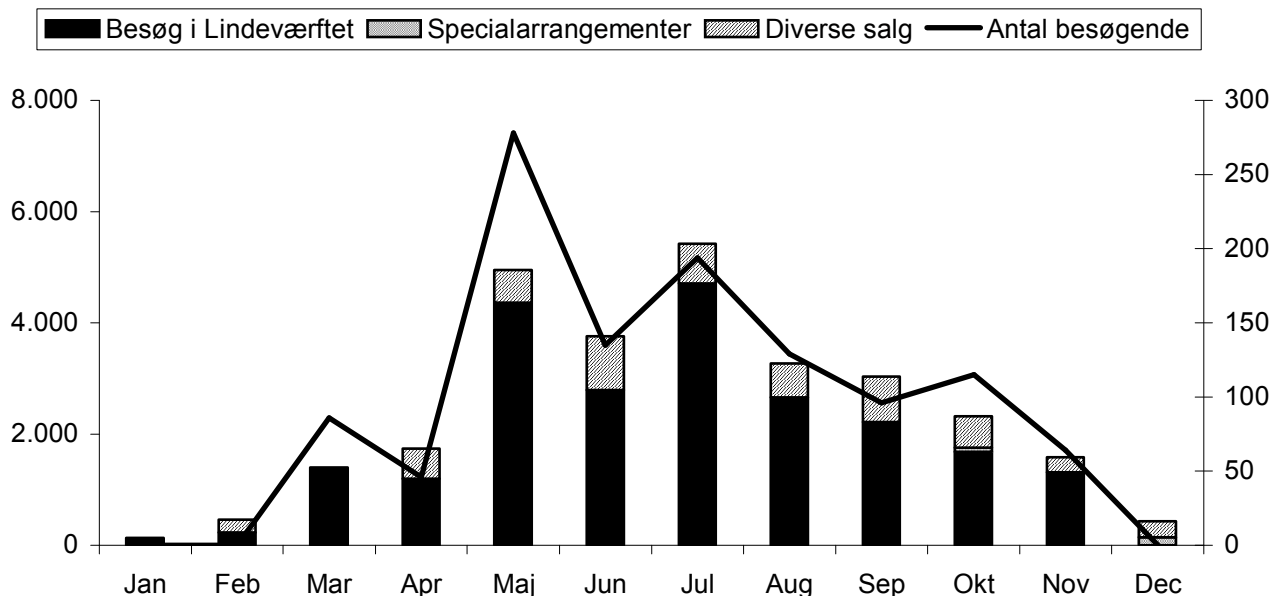
NAVNE OG ADRESSER

Formand:	Knud V. Valbjørn, Oldenovej 1, Dyvig, 6430 Nordborg tlf. 74 45 15 83, e-mail: val@mail.tele.dk
Næstformand:	J. J. Kjær Rasmussen, Kirsebærhaven 39, 6430 Nordborg tlf. 74 45 06 27, e-mail: bonne@post9.tele.dk
Kasserer:	Leif Stig Andersen, Fæbrovej 7, Himmark, 6430 Nordborg tlf. 74 45 64 49, e-mail: LSAndersen@mail.tele.dk
Sekretær:	Erik Longfors, Runevænget 2, Guderup, 6430 Nordborg tlf. 74 45 88 11
Øvrige bestyrelse:	Jørn A. Jørgensen, Stølbrogade 45, 6430 Nordborg tlf. 74 45 85 03, e-mail: jorn.a.j@mail.dk N. P. Fenger, Søbakken 14, 6430 Nordborg tlf. 74 45 04 30 Jørgen Jessen, Ugebjergvej 25, Svenstrup, 6430 Nordborg tlf. 74 45 63 74
PR:	Mogens Steffensen, Enebærvej 2, 6430 Nordborg tlf. 74 45 19 98, e-mail: mosteff@danbonet.dk
Redaktion:	Leif Stig Andersen, Fæbrovej 7, Himmark, 6430 Nordborg tlf. 74 45 64 49, e-mail: LSAndersen@mail.tele.dk
Lindeværftet:	Dyvigvej 11, Holm, 6430 Nordborg
Internet:	http://www.hjortspring.dk http://home6.inet.tele.dk/hjortspr

NÆSTE NYHEDSBREV

Det næste nyhedsbrev udsendes i ultimo april / primo maj og eventuelle indlæg skal være indsendt primo april. Indlæg sendes til Leif Stig Andersen, Fæbrovej 7, Himmark, 6430 Nordborg (LSAndersen@mail.tele.dk)

STATUS FOR EGENINDTÆGTER I 2002

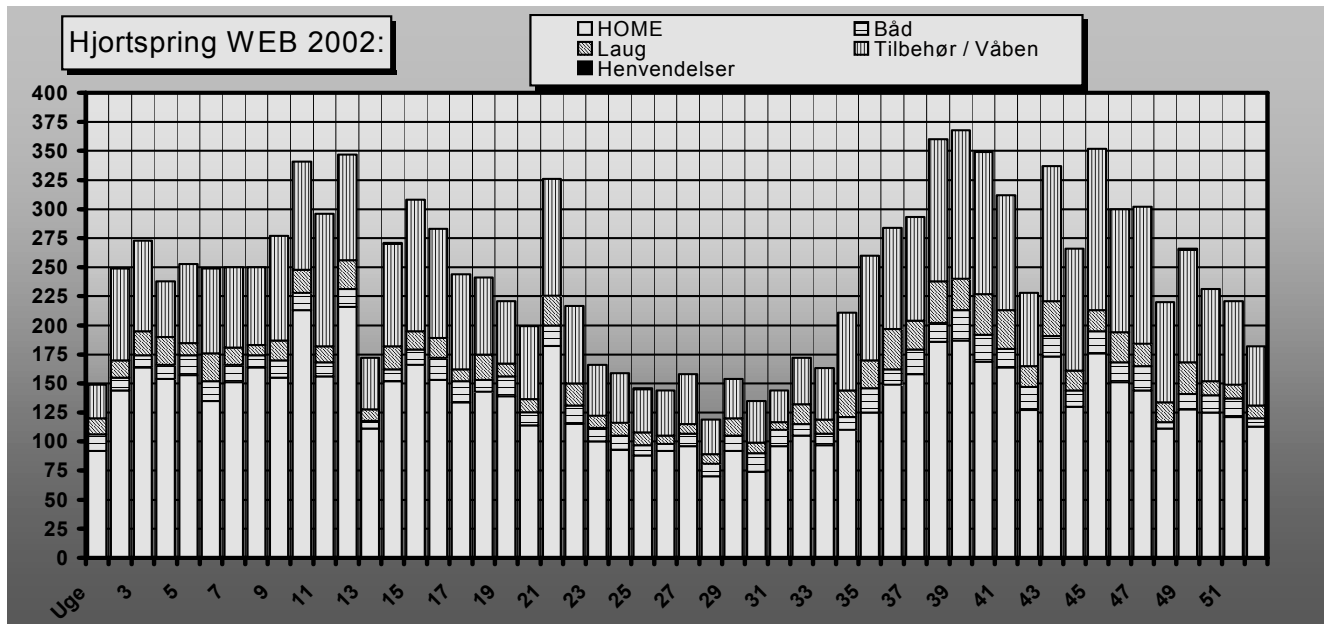

Vi har i 2002 haft en entreindtægt på 22.700 kr. mod sidste års indtægt på 26.000 kr. Vi har solgt kort, T-shirts, foredrag og bøger for 5.600 kr. Det tilsvarende tal for sidste år er ca. 10.000 kr. Desuden har vi haft indtægter 3.800 kr. for udlejning af prøvestykke til Kiel og huslejeindtægt på 10.000 kr. fra Nydamselskabet, så alt i alt har vi haft egenindtægter på 42.000 kr. Der er registreret 1.143 besøgende i Lindeværftet – mod ca. 1.376 sidste år.

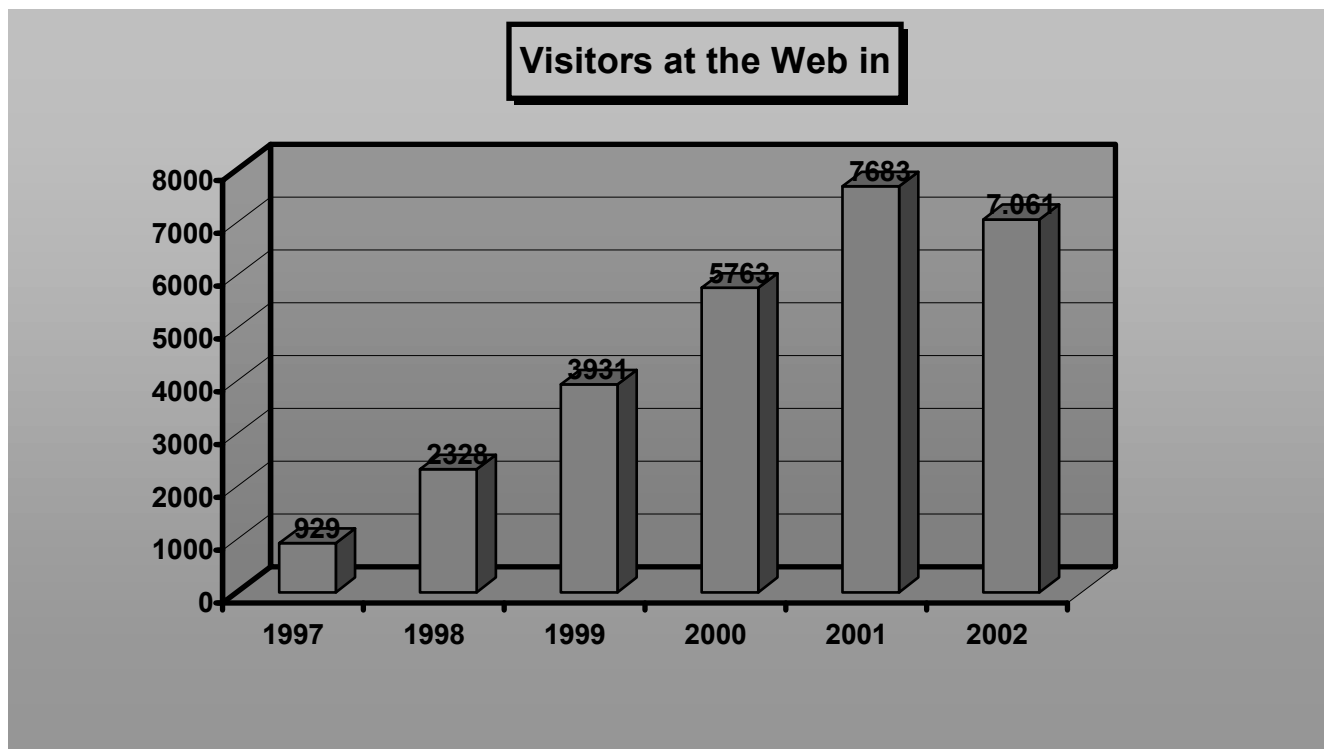
Leif Stig Andersen

HJORTSPRINGBÅDEN PÅ INTERNETTET

Der har gennemsnitlig været 136 gæster på vores hjemmeside pr. uge. Det er et fald fra 145 sidste år, hvilket formodentlig skyldes at der ikke sker så meget nyt på vores hjemmeside.

For første gang er antallet af besøgende på vores hjemmeside faldet i forhold til året før.

Ib Stolberg / Leif Stig Andersen